

medlemmer lige. Lad mig sætte Tallet til 8, saa ville 83 og 67 Valgmænd ved Forholdstalsvalg kunne vælge hver de 4, og de 67 ville da ved Hjælp af den kongevalgte Formand have Flertal. De 67 ere for det første de 50 selvskrevne — jeg tager det her skematisk, jeg véd godt, at i Livet vil det gaa saaledes, at der er enkelte frisindede blandt de selvskrevne, men til Gængæld er der jo ogsaa moderate og konservative blandt de almindelige Vælgere, og i enkelte Kommuner kunne de være i Flertal. Vi have endnu ikke Resultatet af Amsraadsvalgene foreliggende for os, men de Herrere kunne ikke bestride, at de 50 selvskrevne i Forbindelse med 17 Sognevalgmænd kunne afgøre Valget og faa Flertal i Amsraadet. Det vil sige, at hvis der blandt de 100 sognevalgte er 17, som repræsentere moderate og konservative Mindretal, stemme disse 17 ved Hjælp af de 50 selvskrevne de 83 over. Det er det, som det ærede Medlem fra Frederikssund (Sigurd Berg) kaldte et betydeligt demokratisk Fremskridt! 17 stemme 83 over — det kalder jeg ikke Demokrati. Det vil med andre Ord sige, at et konservativt eller moderat Parti, som blot er saa stærkt, at det i 17 af 50 Kommuner kan faa den ene Valgmand, hvortil der ikke behøves mere, end at det har noget over $\frac{1}{3}$ eller henvend $\frac{2}{5}$ af Vælgerne, altsaa et Mindretal af Vælgere, kan faa Flertal i Amsraadet. Blot det i et Mindretal af Amtets Kommuner har et saa stort Mindretal, at det kan faa den ene Valgmand, saa kunne dets Valgmænd sammen med de 50 selvskrevne besætte Flertallet i Amsraadene. Det er det faktiske Forhold.

Derfor er jeg og hele Socialdemokratiet ganske enige med de ærede Forslagsstillere om, at vi baade maa bort fra den 2-aarige Opholdsbestemmelse og fra den privilegerede Valgret til Amsraadene. Og ikke mindst deri er jeg enig med Ordføreren for Forslagsstillerne, at hvis de Tanker, som bleve fremsatte under Grundlovsforhandlingen baade af det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen), det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard) og delvis det ærede Medlem fra Fredensborg (Johan Knudsen), skulde faa nogen Fremgang, og vi skulde faa en ny Forfatning med et Landsting, der enten for hele sin Sammensætnings Vedkommende eller delvis udgik af de større kommunale Raad, saa er det ganske umuligt, hvis vi da ville handle i 5. Juni-Grundlovens Aand, medmindre vi samtidig faa den privilegerede Valgret bort fra Ams-

raadene. De Herrere have ved det Valgretsforlig, som det ærede Medlem fra Frederikssund (Sigurd Berg) kaldte et betydeligt demokratisk Fremskridt, handlet i direkte Strid med 5. Juni-Grundlovens Aand, i direkte Strid med det forenede Venstres Program af 1872, der vilde have ikke blot vor Statsforfatning, men ogsaa vor kommunale Forfatning omformet i 5. Juni-Grundlovens Aand. De Herrere have opretholdt den privilegerede Valgret i en saadan Udstrækning, at den har Hovedindflydelsen paa Amsraadenes Sammensætning, og derved have de Herrere, som det meget rigtigt og meget forstaaende blev udtalt af en frikonservativ Fører, anerkendt den privilegerede Valgret som en Samfundsinstitution. Dermed have de ogsaa godkendt Forfatningen af 1866 i dens bærende Principper. Skulle vi ind paa en Forfatningsforandring og ind paa eventuelt at skabe et nyt Landsting efter Juni-Grundlovens ene Alternativ, nemlig udgaaet af de større kommunale Raad eller af de kommunale Raad i det hele — men i 5. Juni-Grundloven er det jo de større kommunale Raad, og der føjes udtrykkelig til: Ams- og Provinsraadene —, saa maa vor første Handling være at tage et alvorligt Arbejde op for at udrydde den privilegerede Valgret til Amsraadene. Vi fra vor Side ere derfor de ærede Forslagsstillere taknemmelige for, at de allerede nu rejse Sagen. Det er efter vor Mening slet ikke for tidligt. Det Valgretsforlig, som blev vedtaget i Fjor, var af den Art, at det hurtigst muligt maa og bør gøres om, hvis vi skulle have en demokratisk Kommunalforfatning her i Landet.

Bemærkninger angaaende Forslagets Enkeltheder skal jeg i Hovedsagen opsætte til Udvalgsbehandlingen, ligesom jeg, som sagt, ogsaa henstiller, at Udvalget gennem Indenrigsministeriet vil søge at faa en Statistik over det bestemte Antal af dem, som den 2-aarige Opholdsbestemmelse har berøvet Valgretten, endvidere over, hvor mange Tjenestefolk der virkelig har faaet Valgret. Man kunde, hvis man havde en Statistik over Hjælpekassevalget i 1908, selv foretage en nogenlunde nøjagtig Sammenligning. Der er kun et Aars Mellemlum, altsaa Befolkningsforskydningen vil ikke have været stor. Jeg har ikke i Statistisk Tabelværk og heller ikke i Statistisk Aarbog kunnet finde nogen som helst Statistik over Hjælpekassevalget i 1908. Da havde man ikke denne 2-aarige Opholdsbestemmelse, og det vilde være yderst interessant at sammenligne Vælgerantallet ved Hjælpe-